

Het succes van het Finse onderwijs

In dit van LinkedIn geplukte verhaal (met toestemming van de auteur) leren we succesfactoren kennen van het Finse onderwijs. Wellicht kunnen we daar wat van leren. Het onderwijssysteem in Finland staat zeer hoog aangeschreven. Maar waarom? Wat zijn de verschillen met het Nederlandse systeem? In de week van 19-2-2018 tot en met 24-2-2018 ben ik met Oosttravel op studiereis geweest naar het Finse Asikkala om met eigen ogen de successen van het Finse onderwijs te kunnen bekijken.

TEKST FERDI ROELOFS

Tijdens deze studiereis heb ik de volgende scholen mogen bezoeken:

- The English Playschool of Asikkala (Kindergarten 1 t/m 6 jaar)
- VYK Aurinkovuoren Koulu (leerlingen 6 t/m 12 jaar)
- VYK Yläkoulu/Lukio (12 t/m 16 jaar).

Succesfactoren Finse onderwijssysteem

Door deze schoolbezoeken heb ik een aantal succesfactoren uit het Finse onderwijssysteem kunnen halen. Hieronder benoem ik deze en geef ik een korte uitleg.

Finse leraren staan erg hoog in aanzien en krijgen veel vrijheid

Leraren staan in Finland in hoog aanzien. Wie leraar wil worden, moet een universitaire opleiding hebben voltooid. Ook de toelatingseisen voor deze opleiding zijn erg streng. De docenten zijn allemaal hoog opgeleid en krijgen een grote vrijheid om hun onderwijs zelf vorm te geven. Hierdoor zijn de meeste leraren gelukkig en enthousiast. Uiteraard komt dat ten goede aan de leerprestaties van de leerlingen. Docenten worden op de scholen

goed begeleid en er zijn vele mogelijkheden om zich via na- en bijscholingscursussen verder te ontwikkelen.

De docenten zijn allemaal hoog opgeleid en krijgen een grote vrijheid om hun onderwijs zelf vorm te geven. Hierdoor zijn de meeste leraren gelukkig en enthousiast

Talentontwikkeling bij leerlingen staat voorop

In Finland is de kinderopvang voor jonge kinderen vooral gericht op spelen/ bewegen en niet op cognitieve ontwikkeling. Het idee daarachter is dat het voor een harmonische ontwikkeling van een kind belangrijk is dat er niet te jong een beroep op het intellect moet worden gedaan. Er wordt veel tijd besteed aan basisvakken als taal en rekenen, maar dat gaat niet ten koste van vakken als handvaardigheid, kunst, muziek en sport. De leraar stemt de opdrachten af op de individuele mogelijkheden van de kinderen.

stockfoto

De daadwerkelijke lestijden zijn beperkt

Per dag geven Finse docenten maar drie of vier lessen van 45 minuten. Het idee daarachter is dat leraren tijd en energie moeten hebben om op eigen initiatief op een creatieve wijze lessen te ontwikkelen die inhoudelijk een hoog niveau kennen en goed aansluiten op het leren van de leerlingen. Daarnaast hebben Finse leerlingen langere pauzes (75 minuten per dag) en meer vakanties vergeleken met leerlingen uit andere landen. Opvallend is dat de leerresultaten beter zijn dan in andere landen (volgens de PISA-ranglijst) terwijl er minder tijd aan school besteed wordt.

Er worden geen toetsen of examens afgenomen

Leerlingen onder 16 jaar krijgen in Finland geen gestandaardiseerde toetsen en examens. Leerlingen kunnen daardoor leren in een angstvrije omgeving. Aanmoedigen van creativiteit en eigen initiatief zijn daarbinnen erg belangrijk. Leraren ontwikkelen zelf opdrachten voor de leerlingen en werken deze uit in een persoonlijk plan. Leerlingen ontvangen geen cijfers maar in plaats daarvan ontvangen ze beschrijvende feedback. Alles is daarmee gericht op de ontwikkeling van vaardigheden. Doordat kinderen allemaal verschillende kwaliteiten hebben vinden de Finnen het niet reëel om dezelfde toetsen af te nemen bij alle leerlingen.

Geen onderscheid in niveaus van leerlingen t/m 16 jaar

Finse leerlingen hoeven niet op 12-jarige leeftijd al te kiezen voor het voortgezet onderwijs. Dat is mogelijk omdat de leerkracht de opdrachten afstemt op de individuele leerlingen, die meestal in kleine groepjes werken.

Nadat een 16-jarige leerling het verplichte onderwijs heeft doorlopen, kan hij/zij kiezen tussen het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs. Het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs wordt gevolgd door de universiteit. Een leerling kan er ook voor kiezen om na het verplichte onderwijs direct door te stromen naar het hoger beroepsonderwijs.

Sport en bewegen nemen een belangrijke plaats in binnen het Finse onderwijs

De Finse regering hanteert het actieprogramma 'Finse scholen in beweging'. Scholen en gemeenten kunnen binnen dit actieprogramma individuele plannen bedenken en uitvoeren om lichamelijke activiteit van de leerlingen te bevorderen. Het doel van de regering is om leerlingen te verzekeren van minimaal 1 uur fysieke activiteit per dag. 90% van de gemeenten en 80% van de scholen in Finland neemt momenteel deel aan dit actieprogramma. Het actieprogramma wordt gefinancierd met inkomsten vanuit onder andere loterijen. Binnen het programma zorgen scholen ervoor dat leerlingen meerdere gymlessen aangeboden krijgen, er meerdere korte actieve pauzes zijn tussen de lessen door, kinderen minder langdurig stil hoeven te zitten en dat er actieve lesmethoden ingezet worden. Ook in het gebouw van de scholen worden leuke aanpassingen gedaan zodat bewegen tijdens of tussen de lessen door gestimuleerd wordt. Daarbij kun je denken aan een wandrek in de school waar oefeningen gedaan kunnen worden, een tafeltennistafel in de school en een klimwand aan de muur.

Toepasbaarheid succesfactoren Finse onderwijssysteem in Nederland

Helaas zijn niet alle bovenstaande succesfactoren rechtstreeks te kopiëren naar het onderwijssysteem in Nederland. Echter zie je wel dat steeds meer Nederlandse scholen aspecten overnemen uit het Finse onderwijssysteem. Vooral het actief leren en uitdagende aanpassingen in, aan of rond het gebouw zie je steeds vaker terugkomen. Het was erg inspirerend om te zien hoe men dat in Finland aanpakt. In zowel de gemeente Overbetuwe als de gemeente Berg en Dal ga ik, in samenwerking met de scholen, bekijken of het mogelijk is zowel het actief leren als de aanpassingen in, aan of rond het gebouw door te kunnen voeren zodat leerlingen minder stilzitten en actiever zijn gedurende de dag.

Heb je nog vragen en/ of opmerkingen over het Finse onderwijs, de studiereis of andere zaken, neem dan gerust contact met mij op via mail.

Contact

ferdi.roelofs@fortewelzijn.nl

Gepubliceerd op 2 maart 2018 op LinkedIn

Kernwoorden

vernieuwingsscholen, formatief toetsen, innovatie